

**SMERNICA
č. 27/1
OCHRANA ĽUDSKÝCH PRÁV A SLOBÔD A OCHRANA PRED DISKRIMINÁCIOU
PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V DSS DETVA
(PRE PRIJÍMATEĽOV)**

	Vypracoval	Posúdil	Schválil
Meno	Mgr. Jana Malatincová	Mgr. Alena Kubovská	Mgr. Mária Gibaľová
Funkcia	Soc. prac.	MK/vychov.	R
Dátum	20. 05. 2018	20. 05. 2018	25. 05. 2018
Podpis			

OBSAH	Strana
SMERNICA.....	1
I. ÚČEL	3
II. POJMY A POUŽITÉ SKRATKY	3
III. POSTUP	3
IV. ODKAZY A POZNÁMKY	7
V. ROZDEĽOVNÍK	7

I. ÚČEL

V súvislosti s dodržiavaním Ochrany ľudských práv a slobôd prijímateľov sociálnych služieb, ktoré je zakotvené v Ústave Slovenskej republiky, vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv, v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v Európskej sociálnej charte, v zákone č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona 455/1991/ Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“) a iných medzinárodných a všeobecne záväzných právnych normách a pravidlách občianskeho spoluzitia, vydáva riaditeľ DSS Detva túto smernicu, ktorá stanovuje základné východiská pri dodržiavaní základných ľudských práv a slobôd prijímateľov sociálnych služieb v podmienkach DSS Detva.

II. POJMY A POUŽITÉ SKRATKY

Pojmy:

Zariadením sa v tejto smernici rozumie: Domov sociálnych služieb v Detve

Použité skratky:

DSS – Domov sociálnych služieb

R – riaditeľ

MK – manažér kvality

SP – sociálny pracovník

III. POSTUP

Článok I. Všeobecné ustanovenia

Ochrana ľudských práv a slobôd prijímateľov sociálnych služieb je zakotvená v Ústave Slovenskej republiky, vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv, v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v Európskej sociálnej charte, v zákone č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona 455/1991/ Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“) a iných medzinárodných a všeobecne záväzných právnych normách a pravidlách občianskeho spoluzitia.

Poskytovateľ sociálnych služieb rešpektuje právo prijímateľov týchto služieb na dôstojnosť, sebaurčenie, súkromie a bezpečie.

Článok II. Osobná sloboda a sloboda pohybu

1. Prijímateľ má právo na výber sociálnej služby, jej formy a poskytovateľa sociálnej služby, na návrat do pôvodného prostredia a zmenu poskytovateľa podľa vlastnej preferencie. Poskytovateľ rešpektuje toto právo a poskytuje prijímateľovi pomoc, podporu, poradenstvo a plnú súčinnosť pri tomto procese.
2. DSS uznáva právo
3. Prijímateľa na slobodu pohybu a umožňuje mu slobodný pohyb v spoločných priestoroch a v areáli zariadenia (spoločenské miestnosti, chodby, toalety, schodištia, jedáleň) mimo vyhradených prevádzkových priestorov (kotolňa, stravovacia prevádzka, pracovňa, kancelárske priestory).
4. Poskytovateľ umožňuje voľný pohyb prijímateľovi mimo areálu zariadenia. V tomto prípade odporúča prijímateľovi oznámenie službukonajúcemu personálu o ciele a dĺžke pobytu mimo zariadenia.

5. Ťažko zdravotne postihnutým prijímateľom , ktorí nezvládajú pobyt mimo zariadenia samostatne, zabezpečí DSS so súhlasom prijímateľa / zákonného zástupcu / opatrovníka sprievodcu.
6. Prijímateľom pripútaným na lôžko sa aktívne ponúka možnosť tráviť čas mimo lôžka.
7. Bočnice na polohovateľných posteliach sa používajú na základe informovaného súhlasu prijímateľa / zákonného zástupcu / opatrovníka ako preventívne opatrenie proti pádu z lôžka.
8. Netelesné a telesné obmedzenie môže byť použité iba na nevyhnutný čas odstránenia nebezpečenstva poškodenia a ohrozenia zdravia a života prijímateľa alebo zamestnanca.

Článok III.

Právo na ochranu súkromia

1. Prijímateľovi sa pri nástupe do zariadenia s prihliadnutím na jeho požiadavky a možnosti DSS prideli izba na bývanie, ktorú má možnosť vybaviť si vlastným nábytkom a elektrospotrebičmi.
2. DSS vytvára podmienky na ochranu súkromia prijímateľa. Izby prijímateľov sú zabezpečené kľúčmi, ktoré nosia pri sebe. Pre zabránenie neoprávnenému vstupu na izby sú vchodové dvere do izieb opatrené kľučkou s guľou.
3. Prijímateľ má právo odoprieť iným osobám vstup na svoju izbu.
4. Zamestnanci rešpektujú osobný priestor prijímateľa a pri vstupe do izby zaklopú a niekoľko sekúnd počkajú.
5. Prijímateľa sú primeraným spôsobom informovaní o vstupe iných osôb (upratovačka) do izby počas ich neprítomnosti.
6. Prijímateľ má právo požiadať o zmenu izby, ktorá sa realizuje so súhlasom všetkých zainteresovaných strán.

Článok IV.

Nedotknuteľnosť osoby

1. DSS akceptuje a rešpektuje nedotknuteľnosť osoby.
2. Prijímateľ sám rozhoduje o svojej vizáži a oblečení. Pracovník v priamom kontakte má poradný hlas.
3. Zamestnanci ponechávajú priestor prijímateľovi vykonávať úkony osobnej hygieny, ktoré zvláda samostatne. Zabezpečujú mu pomoc iba v takej miere, ktorú vyžaduje.
4. Pri vykonávaní osobnej hygieny a pri vyprázdňovaní vytvára DSS podmienky na zachovanie intimity. WC a kúpeľne majú na dverách tabuľky s názvom OBSADENÉ.
5. U prijímateľov, ktorí sú z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia pripútaní na lôžko, sa intimita pri vykonávaní osobnej hygieny na izbe zachováva použitím paravanov.

Článok V.

Listové tajomstvo a ochrana osobných údajov

1. DSS zachováva listové tajomstvo a ochranu osobných údajov podľa platných právnych noriem. Prijímateľ môže požiadať pracovníka o pomoc pri otvorení listovej korešpondencie alebo balíka.
2. Prijímateľ, ktorý nedokáže písať alebo nevie písať a čítať, má právo požiadať zamestnanca o pomoc pri týchto úkonoch.

3. DSS rešpektuje právo prijímateľa na súkromie pri telefonickom a e-mailovom kontakte s príbuznými a úradmi.

Článok VI. Právo na osobný a rodinný život

1. DSS aktívne vytvára podmienky pre zachovanie sociálnych kontaktov s príbuznými a inými blízkymi osobami nasledujúcimi spôsobmi: osobnou návštevou v DSS, návštevou prijímateľa v jeho pôvodnom prostredí, telefonicky, písomne, mailom alebo pomocou sociálnych sietí.
2. Na základe požiadaviek pracovníci aktívne zabezpečujú kontakt s vybranými blízkymi osobami a v prípade potreby mu poskytujú pomoc a podporu. Prijímateľ má právo požiadať o pomoc pri zabezpečení dopravy, pričom na základe Zmluvy o poskytnutí ďalších služieb mu môže byť poskytnuté služobné vozidlo DSS.
3. DSS aktívne zabezpečuje účasť prijímateľa na spoločenských, kultúrnych, športových a iných aktivitách mimo zariadenia.

Článok VII. Právo na dôstojné zaobchádzanie

1. Prijímateľ má právo na dôstojné zaobchádzanie. DSS toto právo uplatňuje a inštruuje pracovníkov v priamom kontakte o vhodných spôsoboch kontaktovania prijímateľa a vyjadrovania sa spôsobom, ktorý nie je dehonestujúci.
2. Spôsob vhodného oslovovania si volí prijímateľ .
3. Jednostranné tykanie a používanie prezývok je nevhodné. Dvojstranné tykanie zamestnanca a prijímateľa je možné len so súhlasom oboch strán. Obidve strany majú možnosť tykanie odmietnuť a požadovať oslovovanie oficiálnym menom. Používanie zdrobneniny mena je možné len na základe želania prijímateľa.
4. Prijímateľ má právo na dôstojné zaobchádzanie pri opatrovateľských úkonoch a rovnocenné zaobchádzanie aj v prípade ťažkého zdravotného postihnutia.

Článok VIII. Právo na slobodné rozhodovanie a primerané riziko

1. Prijímateľ má právo slobodne vyjadriť svoj názor – spokojnosť/nespokojnosť na všetkých úrovniach riadenia prostredníctvom rozhovoru so zamestnancom, spoločných komunit alebo priamej komunikácie s vedením DSS.
2. Prijímateľ má právo podieľať sa na určovaní podmienok poskytovania sociálnych služieb prostredníctvom volených zástupcov – Výbor prijímateľov.
3. Prijímateľ má právo na slobodné rozhodovanie a na primerané riziko podľa povahy ťažkého zdravotného postihnutia.
4. Po poučení má prijímateľ právo používať elektrospotrebiče (sporák, mikrovlnná rúra, varná kanvica a pod.). Môže používať aj vlastné elektrospotrebiče, ktoré nevykazujú známky poškodenia a podliehajú pravidelnej kontrole revíznym technikom.
5. Prijímateľ má právo odmietnuť terapiu stanovenú lekárom, čo potvrdí podpisom informovaného nesúhlasu, ktorý sa odovzdá ošetrojúcemu lekárovi a ten spolu s prijímateľom rozhodne o ďalšom postupe.

6. Prijímateľ má právo odmietnuť stanovenú diétu. Jeho nesúhlas sa zaznamená v dekurze a informuje sa ošetrojúci lekár, ktorý stanoví ďalší postup.

Článok IX. Právo vlastníť majetok

1. Prijímateľ má právo vlastníť majetok, rozhodovať o ňom a nakladať s ním podľa vlastného uváženia. Nakladanie s majetkom je ovplyvnené mierou spôsobilosti.
2. DSS zabezpečuje ochranu majetku prijímateľa uschovaného na základe Zmluvy o úschove cenných vecí.
3. DSS umožňuje prijímateľovi nakladať s primeranou finančnou hotovosťou v rámci hospodárenia a zaobchádzania s peniazmi maximálne do výšky určenej súdom.

Článok X. Právo na vzdelávanie a prácu za odmenu

1. Prijímateľ má právo na vzdelávanie. DSS zabezpečuje vzdelávanie v Špeciálnej základnej škole pre žiakov s telesným postihnutím a v Súkromnej praktickej škole.
2. Prijímateľ má právo vykonávať prácu na základe zmluvy a dostávať za vykonanú prácu primeranú odmenu.
3. Pracovné aktivity v rámci pracovnej terapie sú dobrovoľné a realizujú sa bezodplatne v rámci rozvoja pracovných zručností.
4. Pracovné aktivity vykonávané pre vlastnú potrebu v rámci sociálnej rehabilitácie sa vykonávajú v dohodnutom režime a nie sú honorované mzdou.

Článok XI. Právo na slobodu myslenia, svedomia a vierovyznania

1. DSS pri poskytovaní sociálnej služby dôsledne dbá na to, aby žiadny prijímateľ nebol znevýhodňovaný z dôvodu pohlavia, rasy, farby pleti, jazyka, viery, náboženstva či iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, majetku, rodu alebo iného postavenia.
2. DSS vytvára podmienky na slobodu vierovyznania a možnosť uspokojovania spirituálnych potrieb prijímateľa individuálne aj skupinovo v kaplnke zariadenia podľa aktuálnej potreby .

Článok XII. Právo na informácie

1. DSS včas, pravdivo a vhodne zvoleným spôsobom informuje o skutočnostiach týkajúcich sa prijímateľa (zdravotný stav, rodinná situácia a pod.).
2. Prijímateľ má právo nahliadnuť do svojej osobnej dokumentácie.

Článok XII. Záverečné ustanovenia

1. Táto smernica nadobúda platnosť a účinnosť dňom 25.05.2018.
2. Smernica sa vydáva na dobu neurčitú.
3. Každá zmena v tejto smernici sa môže robiť len formou revidovania.
4. Kontrolou dodržiavania tejto smernice je poverený MK.

IV. ODKAZY A POZNÁMKY

Súvisiace normy a predpisy

- Ústava Slovenskej republiky
- Všeobecná deklarácia ľudských práv
- Európska sociálna charta (z roku 1961) a jej revízia (z roku 2010)
- Charta základných práv Európskej únie (z roku 2007)
- Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd
- Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím
- Zákon 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou (antidiskriminačný zákon) v platnom znení
- STN EN ISO 9001 – Systémy manažérstva kvality

Interné dokumenty

- Príručka kvality
- Organizačný poriadok
- Pracovný poriadok (Etický kódex zamestnancov DSS Detva)
- Domáci poriadok

V. ROZDELOVNÍK

0: MK, 1: R, 2: VS/soc. prac., 3. SP, 4. Vývesná tabuľa